

Uzasadnienie

Dnia 7 kwietnia 2020 r. Dyrektor Oddziału pracowników (...) Oddziału (...) W. L. M. złożyła do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. zawiadomienie o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawnego P. P.. W zawiadomieniu wskazała, że radca prawny P. P. świadczący pomoc prawną na rzecz (...) (dalej: (...)) w dniu 27 listopada 2019 r. w niewłaściwy sposób zachował się wobec pracowników (...) Oddziału (...) W. poprzez agresywne uwagi i pomówienia. Ponadto, radca prawny P. P. wystosował do L. M. (jako jednego z adresatów) w dniu 26 marca 2020 r. wiadomość e-mail, naruszającą dobre imię klienta wskutek użycia sformułowań niestosownych i nietaktownych.

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., radca prawny A. G., odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie czynności radcy prawnego P. P.. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego uznał, że zachowanie radcy prawnego z dnia 27 listopada 2019 r. wypełnia znamiona przewinienia z art. 38 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, jednak w świetle okoliczności sprawy wystarczającym środkiem dyscyplinującym będzie ostrzeżenie udzielone przez Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Na wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 22 marca 2021 r. Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. w dniu 19 kwietnia 2021 r. udzielił radcy prawnemu P. P. ostrzeżenia dziekańskiego za przewinienie dyscyplinarne polegające na tym, że w dniu 27 listopada 2019 r. naruszył godność zawodu oraz nie zachował umiaru i aktu w stosunku do pracowników (...) Oddziału (...) W., co stanowi naruszenie postanowień art. 11 ust. 1, art. 11 ust. 2 oraz art. 38 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Pismem z dnia 4 maja 2021 r. radca prawny P. P. wniósł odwołanie od ostrzeżenia dziekańskiego, zarzucając mu naruszenie przepisów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia i wnosząc o jego uchylenie. W uzasadnieniu odwołania radca prawny wskazał m.in., że rzeczywiście uniósł ton swojej wypowiedzi, jednak jej treść oraz użyty język w żaden sposób nie naruszały godności zawodu, przy czym zachowania pracowników (...) będące przyczyną uniesienia tonu przez odwołującego godziły w niezależność radcy prawnego, jak i mogły mieć negatywne konsekwencje dla dobra jego klienta.

Podczas posiedzenia w dniu 16 czerwca 2021 r. odwołujący podtrzymał stanowisko, podnosząc ponadto, że na ocenę zachowania z dnia 27 listopada 2019 r. nie może mieć wpływ fakt nieudzielenia odpowiedzi na korespondencję z dnia 13 grudnia 2019 r., które to zachowanie nie stanowiło przedmiotu ostrzeżenia dziekańskiego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny i aplikant radcowski podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych.

Jak stanowi art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym, a naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego.

Przywołany powyżej przepis ustanawia otwarty katalog zachowań mogących zostać uznane za naruszające godność zawodu radcy prawnego, nieograniczające się do postępowania mogącego zdyskredytować go w opinii publicznej czy podważyć zaufanie do radcy prawnego. Wykładnia pojęcia godności zawodu należy do kompetencji sądów

dyscyplinarnych, a praktyka za naganne zachowania uznaje m.in. nadużywanie wolności słowa, groźby wszczęcia postępowania karnego lub dyscyplinarnego, ale także szereg zachowań niedopuszczalnych również dla osób wykonujących każdy inny zawód, jak nieprawidłowe rozliczenia z klientem lub pracownikami, niewłaściwy stosunek do klienta czy wykonywanie obowiązków w stanie nietrzeźwości (tak. m.in.: T. Scheffler, J. Sobutka, A. Woroniecka (w:) T. Scheffler (red.), Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2021). Naruszeniem godności zawodu przy wykonywaniu czynności zawodowych jest więc każde uchybienie należytemu i starannemu oraz zgodnemu z zasadami etyki wykonywaniu tych czynności.

Taka sytuacja na kanwie niniejszej sprawy nie miała miejsca. W toku postępowania sprawdzającego nie ustalono bowiem jednoznacznie treści rozmowy radcy prawnego P. P. z A. S.. Z zawiadomienia o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego wynika, że odwołujący uniesionym tonem zwrócił uwagę na niedopuszczalność przynoszenia do podpisu dokumentów innej treści, niż uprzednio zaparafowane oraz w stanowczy sposób zapowiedział wyciągnięcie konsekwencji – co nie stanowiło jednak groźby wszczęcia postępowania karnego ani dyscyplinarnego. Wypowiedź odwołującego nie miała wulgarnej treści, nie zawierała inwektyw ani słów, które nie licowałyby z powagą wykonywanego zawodu lub mogły wywołać u bezstronnego obserwatora negatywne wrażenie. Należy zwrócić uwagę na fakt, że bezpośrednią przyczyną interwencji odwołującego było wykrzyknięcie próby uzyskania przez pracownika akceptacji przez radcę prawnego umowy zaopiniowanej uprzednio jako mogąca wywołać negatywne konsekwencje dla (...), której to interes – jako swojego klienta – radca prawny powinien reprezentować. Ponadto, w ocenie Sądu podważenie zaufania do zawodu radcy prawnego mogłoby wywołać wręcz zachowanie odwrotne, polegające na bezkrytycznej akceptacji przedłożonych przez pracownika klienta umów i zatajenie takiej praktyki przed osobami zarządzającymi jednostką organizacyjną.

Z przywołanych przyczyn Sąd doszedł do przekonania, że odwołujący nie naruszył także art. 38 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stosownie do którego radca prawny powinien w swoich wystąpieniach zachować umiar i takt. Przywołanego przepisu nie sposób interpretować w oderwaniu od art. 38 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, który stanowi, że radca prawny, korzystając przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebną. Wypowiedź odwołującego nie naruszyła obowiązujących przepisów prawa, a potrzeba ochrony interesu klienta i niezależności radcy prawnego jest w ocenie Sądu kryterium wyznaczającym granice wolności słowa. Radca prawny powinien kierować się nimi nawet w sytuacji, gdy jego stanowisko może spotkać się z dezaprobatą pracownika klienta. Co więcej, aby ustalić, że spełniona została przesłanka przekroczenia rzeczowej potrzeby, niezbędne byłoby przeprowadzenie postępowania dowodowego w celu ustalenia, że dane zachowanie w konkretnych okolicznościach przekraczało granice swobody ekspresji (T. Scheffler (red.), Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2021). Postępowanie takie nie zostało przeprowadzone, gdyż Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego odmówił wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, kierując do Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wniosek o udzielenie radcy prawnemu P. P. ostrzeżenia.

Uznać zatem należy, że radca prawny P. P. swoim zachowaniem nie dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego. Jak stanowi art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., stosowany odpowiednio do postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Stosownie do art. 66 § 1 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest mniejszej wagi albo w świetle okoliczności sprawy będzie to wystarczającym środkiem dyscyplinującym radcę prawnego lub aplikanta radcowskiego bez potrzeby wymierzenia kary dyscyplinarnej, dziekan rady okręgowej izby radców prawnych, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, może poprzestać na udzieleniu ostrzeżenia radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu. Warunkiem udzielenia ostrzeżenia dziekańskiego jest więc samo popełnienie przewinienia dyscyplinarnego, choćby było ono mniejszej wagi albo nie uzasadniało wymierzenia kary dyscyplinarnej. Skoro wobec poczynionych ustaleń Sądu ustalono, że radca prawny P. P. nie popełnił przewinienia dyscyplinarnego, ostrzeżenie dziekańskie powinno zostać uchylone, a postępowanie w przedmiocie udzielenia ostrzeżenia dziekańskiego umorzone.

Ze względu na powyższe należało orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych mając na względzie, że nie zostało wydane orzeczenie o ukaraniu.

Niniejsze postanowienie jest prawomocne i ostateczne, bowiem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., w niniejszej sprawie działał jako organ II instancji i dlatego stosownie do treści art. 66 ust. 4 ustawy o radcach prawnych od niniejszego postanowienia nie przysługuje żaden środek odwoławczy.